

Právní rady na červenec 2015

Otázky na úvod

1. Otázka:

Jedeme do Řecka a trochu se obáváme, jak by to bylo v případě, že bychom potřebovali lékařskou pomoc. Asi bychom museli zaplatit v hotovosti, takže bych chtěla vědět, jak bychom měli dál postupovat, abychom peníze dostali zpět. Také by mě zajímalo, v jaké měně se vyplácí.

Odpověď:

Při nezbytném ošetření, tedy ošetření, které jste museli vyhledat z důvodu zhoršení vašeho zdravotního stavu během pobytu v zahraničí, nebo např. úrazu, by český pojištěnec v jiné zemi EU po předložení průkazu pojištěnce (tzv. EHIC) neměl zaplatit víc, než kolik je případná částka spoluúčasti, stejná, jakou platí místní pojištěnci. Podmínkou ale je, že k ošetření došlo ve smluvním zdravotnickém zařízení, které je napojeno na místní pojišťovenský systém. Náklady na samotnou zdravotní péči vyúčtuje lékař, který vás ošetří, místní zdravotní pojišťovně, a ta tyto náklady následně přeúčtuje vaší české zdravotní pojišťovně. Může se ale stát, že i po předložení průkazu po vás budou chtít v hotovosti celou částku za poskytnutou péči. Raději s touto variantou předem počítejte, aby vás případná nutnost zaplatit na místě nezaskočila. Po návratu domů pak můžete svoji zdravotní pojišťovnu požádat o refundaci těchto nákladů. Požádat o refundaci částky, kterou jste za lékařské ošetření zaplatili, můžete po návratu i v případě, že jste byli ošetřeni v nesmluvním zdravotnickém zařízení. Tam zaplatíte za ošetření vždy, EHIC a systém přeúčtování mezi pojišťovnami se na tato zařízení nevztahuje. Navíc se vši pravděpodobností zaplatíte o dost více, než by byla úhrada ve smluvním zdravotnickém zařízení. Proto se vždy snažte vyhledat ta smluvní. Více informací najdete na <http://www.cmu.cz>.

Refundace probíhá na základě žádosti, kterou máte po návratu domů možnost podat u své zdravotní pojišťovny. Rozhodně si pečlivě uschovejte jak účty, tak lékařské zprávy. Po návratu je předložíte pojišťovně spolu se žádostí o náhradu nákladů vynaložených na zdravotní služby poskytnuté v zahraničí. Máte možnost na žádosti uvést, zda žádáte refundaci podle českých právních předpisů, nebo podle předpisů státu ošetření. Refundace podle zahraničních tarifů znamená, že vám vaše zdravotní pojišťovna následně proplatí všechno, co by za svého pojištěnce zaplatila tamní zdravotní pojišťovna (tedy bez zaplacené spoluúčasti). Za účelem zjištění výše této částky se písemně dotazuje příslušné instituce ve státě ošetření. Refundována vám pak je částka ve výši a v termínu závisejícím na odpovědi ze zahraničí. Nicméně, jak již je uvedeno výše, můžete si také zvolit rychlejší možnost a nechat si vyplatit částku v českých cenách, t. j. do výše stanovené pro úhradu takové péče, pokud by byla poskytnuta na území České republiky. Refundace podle českých tarifů se také automaticky uplatní, pokud k ošetření došlo v nesmluvním zařízení. Refundovaná částka vám bude v každém případě vyplacena v českých korunách. Při cestách do zahraničí ale VZP vždy doporučuje nespoléhat jen na průkaz pojištěnce (EHIC) a uzavřít cestovní pojištění. Výhodně ho klientům Všeobecné zdravotní pojišťovny nabízí komerční Pojišťovna VZP, a. s. S tímto pojištěním získáte i pomoc asistenční služby, a to od renomované AXA Assistance – 24 hodin denně a v češtině. S cestovním pojištěním a asistencí, která vás nasměruje na vhodné zdravotnické zařízení, by se nemělo stát, že byste museli platit v hotovosti. Náklady do výše pojistných limitů a ve sjednaném rozsahu hradí PVZP přímo (nebo prostřednictvím poskytovatele asistenčních služeb) zdravotnickému zařízení. Pokud byste uhradili péči v hotovosti, uplatníte pak nárok na proplacení přiměřených nákladů za danou pojistnou událost u PVZP.

2. Otázka:

Je možno léčit obezitu v lázních?

Odpověď:

Obezitu dospělých nikoli, obezitu dětí ano. Nemoci, u kterých lze lázeňskou léčebně rehabilitační péči poskytnout a hradit z veřejného zdravotního pojištění, stanoví zákon o veřejném zdravotním pojištění, resp. jeho příloha č. 5 „Indikační seznam pro lázeňskou léčebně rehabilitační péči“. Vyhláškou MZ ČR č. 2/2015 Sb. jsou pak stanoveny indikační předpoklady, kontraindikace, odborná kritéria pro poskytování lázeňské léčebně rehabilitační péče, obory specializace doporučujících lékařů, indikační zaměření lázeňských míst atd. Těmito dvěma normami se musí doporučující a navrhuující lékaři řídit, stejně jako revizní lékaři, kteří návrhy na lázně potvrzují. Indikační seznam umožňuje lázeňskou léčbu obezity pouze u dětí. Příslušná indikační skupina má název "Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí a obezita"; v ní pak je indikace XXIV/2 -

Obezita spojená s dalšími rizikovými faktory. Adekvátní indikační skupina u dospělých se nazývá jen "Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí" a indikaci "obezita" vůbec neuvádí (stejně tomu bylo i v předchozím indikačním seznamu, t. j. v legislativní normě č. 267/2012 Sb.). To znamená, že lázeňské léčení obezity u dospělých nemůže být hrazeno z prostředků veřejného zdravotního pojištění. Pobyty cílené na redukci nadváhy ale řada lázeňských zařízení nabízí jako samoplátce. U indikace XXIV/2 – Obezita spojená s dalšími rizikovými faktory se lázeňská léčebně rehabilitační péče dětem poskytuje jako péče komplexní, v délce trvání 28 dnů a s možností prodloužení (na základě lékařské indikace a schválení revizním lékařem).

Lázeňský pobyt se může při prokázaném efektu předchozího pobytu i opakovat (opět jako komplexní a na 28 dnů), a to do 36 měsíců od začátku základního pobytu a 1x v průběhu kalendářního roku. Lázeňskou léčbu pro danou indikaci může dítěti doporučit lékař odbornosti dětská endokrinologie a diabetologie, dětské lékařství, endokrinologie a diabetologie, praktické lékařství pro děti a dorost nebo rehabilitační a fyzikální medicína. Návrh vždy podává zdravotní pojišťovně registrující praktický lékař dítěte (nebo ošetřující lékař při hospitalizaci). Léčbu obezity mohou klienti VZP absolvovat v lázeňských místech Bludov, Janské Lázně, Jeseník, Karlovy Vary, Klimkovice, Lázně Kynžvart, Luhačovice, Poděbrady, Teplice nad Bečvou a Teplice v Čechách. V roce 2009 bylo na tuto indikaci omláčeno 661 dětských klientů VZP, následně 578 a 602, v roce 2012 to bylo 504 dětí, poté 393, a v roce 2014 počet stoupl na 481.

Více informací k lázeňské léčbě najdete na <http://www.vzp.cz/lazne>.

Mimo péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění nabízí VZP svým klientům od roku 2015 jako benefit také příspěvky na snížení nadváhy a obezity. Příspěvek může dosáhnout výše až 500 korun a čerpat ho mohou jak děti, tak dospělí. Přesné podmínky pro čerpání všech benefitů, které VZP nabízí, najdete na stránkách Klubu pevného zdraví.

Mgr. Oldřich Tichý
vedoucí tiskového oddělení a tiskový mluvčí VZP

SSP - doplatky na bydlení

Úřady práce nyní mohou vyplácet tento druh podpory, i když obce mají námitky. Nesouhlas obcí s vyplacením doplatku na bydlení totiž nemusí být pro úřady práce závazný. Úřady práce, které dávku vydávají, tak mohou žadatelům peníze poskytnout, uvedl ministr vnitra Milan Chovanec. Odpověděl tak na žádost o posouzení pravidel vyplácení doplatku. Chovanec změnil své původní stanovisko a doporučil rychlou úpravu zákona. Změnu kritizuje starosta Bohumína Petr Vícha, podle jehož stanoviska jen budou zatěžovat administrativu. Vládní agentura pro sociální začleňování spočítala, že by kvůli nesouhlasu obcí s doplatkem mohla až 17000 lidí bydlících na ubytovnách hrozit ztráta střechy nad hlavou. Třeba v Bohumíně dávky zamítli všem, v Karvině zase těm, kteří dlužili městu. Ministr pro lidská práva Jiří Dienstbier (ČSSD) minulý týden řekl, že nejrychlejším řešením nynější situace by bylo, kdyby ministerstvo práce dalo úřadům práce návod, jak přesně mají postupovat. Nutná je ale změna zákona o pomoci v hmotné nouzi. "Vítám změnu stanoviska ministra vnitra. Stanovisko obce bude v tuto chvíli doporučující a bude jedním z kritérií, která úřady práce budou posuzovat při udělení nebo neudělení doplatku," myslí si ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová (ČSSD). Starosta Vícha namítl, že Bohumín na problematičnost ustanovení dlouhodobě poukazoval. Souhlasy odmítá udělovat, protože má o žadatelích minimum údajů, a nemůže tak objektivně rozhodovat. "Je paradoxní, že poslední, kdo ještě v tomto Kocourkově bojuje za větší efektivitu státu proti mrhání penězi a proti tomu, aby standardem bydlení pro rodiny s dětmi nebyly ubytovny, jsou obce. A za to budou nyní potrestány, jejich stanoviska budou absolutně nezávazná a vynaložené náklady na tuto administrativu si stát opět připíše na konto své neschopnosti," uvedl Vícha. Vyzval úřady práce k dodržování zákona a uplatňování místně obvyklého nájemného. "Do týdne sdělíme pobočce v Bohumíně, kolik to u nás činí. Máme 4500 bytů, a tak snad to bude trochu směrodatné a úředníci přestanou vyplácet 15.000 korun na pokojíček se čtyřmi postelemi na ubytovně, když se za větší městský byt platí čtvrtina," řekl Vícha. Město podle něj v situaci, kdy nikdo neví, jak se vyvine, ukončí i snahy na hledání bydlení pro lidi z ubytoven. Ustanovení o souhlasu obcí se dostalo do zákona loni jako pozměňovací návrh. Ministerstvo práce požádalo Chovance na začátku roku o jeho posouzení. Své původní stanovisko o závaznosti souhlasu obcí ministr vnitra nyní změnil. Vychází z názoru svého poradního sboru. Ten navíc stejně jako legislativní rada vlády upozornil na pochybnosti o ústavnosti. "Pokud nám byla státem dána pravomoc v této oblasti, tak bychom měli být respektováni při tomto rozhodnutí," domnívá se starosta městské části Ostrava-Jih Martin Bednář (ANO). "Dochází ke střetu ústavního práva obce

na samosprávu a ústavních práv žadatele o přiznání doplatku na bydlení, konkrétně ústavního práva na pomoc v hmotné nouzi a spravedlivý proces. Nelze plně upřednostnit jedno z ústavně zaručených práv," uvedl v dopisu Chovanec. Podle něj i podle Dienstbiera je opatření v zákoně nesystémové a je nutné rychle připravit novelu.

Zdroj: <http://www.ct24.cz>

Finanční podpora v nezaměstnanosti při dlouhodobé pracovní neschopnosti po ukončení pracovního poměru

Pokud váš pracovní poměr skončil a vy jste následně byli více než rok nemocní, podporu v nezaměstnanosti nezáskáte. Ústavní soud totiž zamítl návrh na zrušení pravidla o dvouletém rozhodném období pro posuzování nároků na podporu v nezaměstnanosti. Dlouhodobě nemocní nezaměstnaní budou mít i nadále problémy podporu získat. Ústavní soud svým nálezem spis. zn. Pl. ÚS 55/13, ze dne 15. května 2015, zamítnul návrh na zrušení § 41, odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 367/2011 Sb. Toto ustanovení upravuje délku tzv. rozhodného období, které je určující pro posouzení nároku na podporu v nezaměstnanosti. Jsou to jenom 2 roky, na rozdíl od dřívějších 3 let. Nárok na podporu v nezaměstnanosti má uchazeč o zaměstnání, který získal v rozhodném období zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců.

Rozhodným obdobím pro posuzování nároků na podporu v nezaměstnanosti jsou tedy poslední 2 roky před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání.

Náhradní doby, čili „Co se počítá“

Účast na důchodovém pojištění můžete nahradit náhradní dobou, za kterou se považuje doba:

1. Přípravy osoby se zdravotním postižením k práci.
2. Pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně.
3. Osobní péče o dítě ve věku do 4 let.
4. Osobní péče o fyzickou osobu, která se považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost), pokud s uchazečem o zaměstnání trvale žije a společně uhradují náklady na své potřeby; tyto podmínky se nevyžadují, jde-li o osobu, která se pro účely důchodového pojištění považuje za osobu blízkou.
5. Výkonu dlouhodobé dobrovolnické služby na základě smlouvy dobrovolníka s vysílající organizací, které byla udělena akreditace Ministerstvem vnitra, nebo výkonu veřejné služby na základě smlouvy o výkonu veřejné služby, pokud rozsah vykonané služby překračuje v průměru alespoň 20 hodin v kalendářním týdnu.
6. Osobní péče o fyzickou osobu mladší 10 let, která se podle zvláštního právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost).

Pracovní neschopnost po skončení zaměstnání se nepočítá. Za náhradní dobu se nepovažuje studium – soustavná příprava na budoucí povolání, ale ani pracovní neschopnost. Naproti tomu ovšem se doba dočasné pracovní neschopnosti, která vznikla v době výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě (7 dnů po skončení zaměstnání), pro účely důchodového pojištění považuje za dobu pojištění. O to, aby pracovní neschopnost byla považována za náhradní dobu i pro nárok na podporu v nezaměstnanosti, se pokusili poslanci, ale takový zákon novelizující zákon o zaměstnanosti byl zamítnut.

Příklad dlouhodobě nemocného uchazeče o zaměstnání:

Panu M. nebyla úřadem práce a nadřízeným správním orgánem – Ministerstvem práce a sociálních věcí, ke kterému se odvolal – přiznána podpora v nezaměstnanosti pro nesplnění podmínky získání doby 12 měsíců důchodového pojištění (zaměstnání) v rozhodném období. Pan M. byl v rozhodném období zaměstnán v postupně prodlužovaném pracovním poměru na dobu určitou a rovněž byl delší dobu v pracovní neschopnosti. S účinností od 1. 1. 2012 nová právní úprava zavedená zákonem č. 367/2011 Sb. zkrátila rozhodné období, v němž je třeba získat potřebnou dobu zaměstnání (důchodového pojištění) pro vznik nároku na podporu v nezaměstnanosti, z původních tří let na dva roky.

Kdyby zůstalo tříleté rozhodné období, uchazeči o zaměstnání by vznikl nárok na podporu v nezaměstnanosti, zatímco ve dvouletém období (o podporu v nezaměstnanosti požádal v únoru 2012) jeden rok zaměstnání

(důchodového pojištění) nezískal. Pan M. totiž se svým zaměstnavatelem uzavřel pracovní poměr na dobu určitou, a to od 1. 10. 2008 do 30. 9. 2009. Doba trvání pracovního poměru byla opakovanými změnami pracovní smlouvy prodlužována až do 31. 1. 2011. Od 27. 12. 2010 do 9. 2. 2012 byl v pracovní neschopnosti, v průběhu které mu dne 31. 1. 2011 skončil pracovní poměr na dobu určitou. Žádosti pana M. o podporu v nezaměstnanosti ze dne 13. 2. 2012 příslušný úřad práce nevyhověl a rozhodl o nepřiznání podpory v nezaměstnanosti. Pan M. v rozhodném období 2 let před zařazením do evidence uchazečů do zaměstnání získal dobu důchodového pojištění pouze v délce 11 měsíců a 19 dní, ačkoliv zákon o zaměstnanosti vyžaduje pro účely přiznání podpory v nezaměstnanosti dobu pojištění (zaměstnáním či jinou výdělečnou činností či započtením náhradní doby zaměstnání) v rozhodném období alespoň 12 měsíců. Předcházející dobu zaměstnání (od 1. 10. 2008 do 12. 2. 2010) nebylo možné zohlednit, neboť nespádala do rozhodného období 2 let před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání.

Shrnutí problému podle ombudsmana:

Zkrácení rozhodného období, jak uvedl pro Ústavní soud ve svém vyjádření veřejný ochránce práv (ombudsman), podle ochránce nepříznivě dopadlo právě na zaměstnance, kterým dle zákona o nemocenském pojištění vznikla dočasná pracovní neschopnost v ochranné lhůtě 7 dnů po skončení zaměstnání a trvala 1 rok a déle (byť jen o několik dnů). Tato doba je rovněž dobou důchodového pojištění. Ochránce také upozornil, jak už jsme my shora uvedli, že – na rozdíl od úpravy doby důchodového pojištění – pro účely nároku na podporu v nezaměstnanosti doba dočasné pracovní neschopnosti není brána v potaz. K získání podpory je totiž třeba splnit dobu důchodového pojištění zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností, a to alespoň v délce 12 měsíců v posledních 2 letech před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání. V praxi tedy postačí, aby byl žadatel o podporu v nezaměstnanosti bezprostředně před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání v dočasné pracovní neschopnosti 366 dnů (přičemž zákon počítá s délkou doby dočasné pracovní neschopnosti 380 kalendářních dnů, která může být prodloužena až o dalších 350 dnů) a již mu nevznikne nárok na podporu v nezaměstnanosti. Z důvodu zkrácení délky rozhodného období z 3 let na 2 roky zůstávají tito uchazeči o zaměstnání bez podpory v nezaměstnanosti i přes to, že často předtím dlouhodobě pracovali a odváděli pojistné.
Zdroj: <http://www.mesec.cz/clanky/za-dlouhodobou-nemoc-po-zamestnani-budete-bez-podpory/>